ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1995

Vyhlásené: 9. 12. 1995 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.1997 do: 3.10.1997

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

270

ZÁKON
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
z 15. novembra 1995
o štátnom jazyku Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky, vychádzajúc zo skutočnosti, že slovenský jazyk je najdôležitejším znakom osobitosti slovenského národa, najvzácnejšou hodnotou jeho kultúrneho dedičstva a výrazom suverenity Slovenskej republiky aj všeobecným dorozumievacím prostriedkom jej občanov, ktorý zabezpečuje ich slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach[1]) na území Slovenskej republiky, uzniesla sa na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenie

(1) Štátnym jazykom na území Slovenskej republiky je slovenský jazyk.[2])

(2) Štátny jazyk má prednosť pred ostatnými jazykmi používanými na území Slovenskej republiky.

(3) Zákon neupravuje používanie liturgických jazykov. Používanie týchto jazykov upravujú predpisy cirkví a náboženských spoločností.[3])

(4) Zákon neupravuje používanie jazykov národnostných menšín a etnických skupín. Používanie týchto jazykov upravujú osobitné zákony.[4])

§ 2
Štátny jazyk a jeho ochrana

(1) Štát

a) utvára v školskom, vedeckom a informačnom systéme také podmienky, aby si každý občan Slovenskej republiky mohol osvojiť a používať štátny jazyk slovom aj písmom,

b) sa stará o vedecký výskum štátneho jazyka, jeho historického vývinu, o výskum miestnych a sociálnych nárečí, o kodifikáciu štátneho jazyka a o zvyšovanie jazykovej kultúry.

(2) Kodifikovanú podobu štátneho jazyka vyhlasuje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“) na návrh odborných slovakistických jazykovedných pracovísk.

(3) Akýkoľvek zásah do kodifikovanej podoby štátneho jazyka v rozpore s jeho zákonitosťami je neprípustný.

§ 3
Používanie štátneho jazyka v úradnom styku

(1) Štátne orgány a štátne organizácie, orgány územnej samosprávy a orgány verejnoprávnych ustanovizní[5]) (ďalej len „verejnoprávny orgán“) pri výkone svojich pôsobností povinne používajú štátny jazyk na celom území Slovenskej republiky. Preukázanie primeranej znalosti štátneho jazyka slovom i písmom je podmienkou prijatia do pracovného pomeru alebo do obdobného pracovného vzťahu a predpokladom na vykonávanie dohodnutej práce v určenej pracovnej činnosti vo verejnoprávnom orgáne.

(2) Zamestnanci a funkcionári verejnoprávnych orgánov, zamestnanci dopravy a spojov, ako aj príslušníci ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov a požiarnych zborov používajú v úradnom styku štátny jazyk.

(3) V štátnom jazyku sa

a) vydávajú zákony, nariadenia vlády a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy vrátane predpisov orgánov územnej samosprávy, rozhodnutia a iné verejné listiny,

b) uskutočňujú rokovania verejnoprávnych orgánov,

c) vedie celá úradná agenda (matriky, zápisnice, uznesenia, štatistiky, evidencie, bilancie, úradné záznamy, informácie určené pre verejnosť a pod.) a agenda cirkví a náboženských spoločností určená pre verejnosť,

d) uvádzajú úradné názvy obcí a ich častí, označenia ulíc a iných verejných priestranstiev, iné zemepisné názvy, ako aj údaje na štátnych mapových dielach vrátane katastrálnych máp; označovanie obcí v iných jazykoch upravuje osobitný zákon,[6])

e) vedú kroniky obcí. Prípadné inojazyčné znenie je prekladom zo štátneho jazyka.

(4) Verejnoprávne orgány a nimi zriadené organizácie sú povinné používať štátny jazyk vo všetkých informačných systémoch i vo vzájomnom styku.

(5) Písomné podania občanov určené verejnoprávnym orgánom sa podávajú v štátnom jazyku.

(6) Každý občan Slovenskej republiky má právo na bezplatnú úpravu svojho mena[7]) a priezviska do slovenskej pravopisnej podoby.

§ 4
Používanie štátneho jazyka v školstve

(1) Výučba štátneho jazyka je povinná na všetkých základných školách a stredných školách. Iný ako štátny jazyk je vyučovacím jazykom a skúšobným jazykom v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi.[8])

(2) Pedagogickí pracovníci na všetkých školách a v školských zariadeniach na území Slovenskej republiky s výnimkou zahraničných pedagógov a lektorov sú povinní ovládať a používať štátny jazyk slovom aj písmom.

(3) Celá pedagogická dokumentácia sa vedie v štátnom jazyku.

(4) Učebnice a učebné texty používané vo výchovno-vzdelávacom procese v Slovenskej republike sa vydávajú v štátnom jazyku okrem učebníc a učebných textov na výučbu v jazyku národnostných menšín, etnických skupín a iných cudzích jazykov. Ich vydávanie a používanie upravujú osobitné predpisy.[9])

(5) Ustanovenia odsekov 1, 2 a 4 sa nevzťahujú na používanie štátneho jazyka pri výučbe na vysokých školách, pri výučbe iných jazykov alebo pri výchove a vzdelávaní v inom jazyku ako štátnom jazyku[8]) ani na používanie učebníc a učebných textov pri výučbe na vysokých školách.

§ 5
Používanie štátneho jazyka v hromadných informačných prostriedkoch, na kultúrnych podujatiach a na verejných zhromaždeniach

(1) Vysielanie v rozhlase a televízii sa na celom území Slovenskej republiky uskutočňuje v štátnom jazyku. Výnimkou sú

a) inojazyčné rozhlasové relácie a inojazyčné televízne relácie skladajúce sa z audiovizuálnych diel a ostatných zvukovo-obrazových záznamov s titulkami v štátnom jazyku alebo inak spĺňajúcich požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka,

b) cudzojazyčné vysielanie Slovenského rozhlasu pre zahraničie, televízne a rozhlasové jazykové kurzy a relácie s príbuzným zameraním,

c) hudobné relácie s pôvodnými textami.

Vysielanie v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín upravujú osobitné predpisy.[10])

(2) Inojazyčné audiovizuálne diela určené deťom do 12 rokov musia byť dabované do štátneho jazyka.

(3) Prevádzkovatelia rozhlasového a televízneho vysielania, hlásatelia, moderátori a redaktori sú povinní používať vo vysielaní štátny jazyk.

(4) Vysielanie regionálnych alebo lokálnych televíznych staníc, rozhlasových staníc a rozhlasových zariadení sa zásadne uskutočňuje v štátnom jazyku. Iné jazyky sa smú používať pred odvysielaním a po odvysielaní danej relácie v štátnom jazyku.

(5) Periodické publikácie a neperiodické publikácie sa vydávajú v štátnom jazyku. Vydávanie inojazyčnej tlače upravuje osobitný predpis.[11])

(6) Príležitostné tlače určené pre verejnosť, katalógy galérií, múzeí, knižníc, programy kín, divadiel, koncertov a ostatných kultúrnych podujatí sa vydávajú v štátnom jazyku. V prípade potreby môžu obsahovať inojazyčné preklady.

(7) Kultúrne a výchovno-vzdelávacie podujatia sa uskutočňujú v štátnom jazyku alebo v inom jazyku, ak spĺňajú požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka. Výnimkou sú kultúrne podujatia národnostných menšín, etnických skupín, hosťujúcich zahraničných umelcov a hudobné diela s pôvodnými textami. Sprievodné uvádzanie (konferovanie) programov odznie najskôr v štátnom jazyku.

(8) Každý účastník zhromaždenia či prednášky na území Slovenskej republiky má právo predniesť svoj prejav v štátnom jazyku.

§ 6
Používanie štátneho jazyka v ozbrojených silách, v ozbrojených zboroch a v požiarnych zboroch

(1) V Armáde Slovenskej republiky, vo vojskách Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, v Policajnom zbore, v Slovenskej informačnej službe, v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, v Železničnej polícii Slovenskej republiky a v obecnej polícii sa v služobnom styku používa štátny jazyk.

(2) Celá agenda a dokumentácia ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov a požiarnych zborov sa vedie v štátnom jazyku.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na letectvo počas letovej prevádzky a na medzinárodné aktivity ozbrojených zborov.

§ 7
Používanie štátneho jazyka v súdnom a správnom konaní

(1) Vzájomný styk súdov s občanmi, súdne konanie, správne konanie, rozhodnutia a zápisnice súdov a správnych orgánov sa vedú a vydávajú v štátnom jazyku.

(2) Práva osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám alebo práva cudzincov, ktorí neovládajú štátny jazyk, vyplývajúce z osobitných predpisov[12]) zostávajú nedotknuté.

§ 8
Používanie štátneho jazyka v hospodárstve, v službách a v zdravotníctve

(1) V záujme ochrany spotrebiteľa je používanie štátneho jazyka povinné pri označovaní obsahu domáceho či dovážaného tovaru, v návodoch na používanie výrobkov, najmä potravín a liečiv, v podmienkach záruky a v iných informáciách pre spotrebiteľa.[13])

(2) Písomné právne úkony v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu sa vyhotovujú v štátnom jazyku.

(3) Finančná a technická dokumentácia, slovenské technické normy, stanovy združení, spolkov, politických strán, politických hnutí a obchodných spoločností sa vyhotovujú v štátnom jazyku.

(4) Celá agenda zdravotníckych zariadení sa vedie v štátnom jazyku. Styk zdravotníckeho personálu s pacientmi sa vedie spravidla v štátnom jazyku; ak ide o občana alebo cudzinca neovládajúceho štátny jazyk, aj v jazyku, v ktorom sa možno s pacientom dorozumieť.

(5) V konaní pred verejnoprávnymi orgánmi o zmluvách upravujúcich záväzkové vzťahy sa uznáva len znenie v štátnom jazyku.

(6) Všetky nápisy, reklamy a oznamy určené na informovanie verejnosti, najmä v obchodoch, na športoviskách, v pohostinstvách, na uliciach, pri cestách a nad nimi, na letiskách, v autobusových staniciach a železničných staniciach, vo vozňoch a v prostriedkoch hromadnej dopravy sa musia uvádzať v štátnom jazyku. Môžu byť preložené do iných jazykov, ale inojazyčné texty nasledujú až po rovnako veľkom texte v štátnom jazyku.

§ 9
Dohľad

Ministerstvo kultúry dohliada na dodržiavanie povinností vyplývajúcich z tohto zákona. Ak zistí nedostatky, upozorní na ne právnické osoby a fyzické osoby, v ktorých činnostiach tieto nedostatky zistilo, a je oprávnené žiadať odstránenie protiprávneho stavu.

§ 10
Pokuty

(1) Ak sa neodstráni protiprávny stav (§ 9), ministerstvo kultúry môže uložiť pokutu

a) právnickým osobám do 250 000 Sk za porušenie povinností podľa § 4 ods. 4, § 8 ods. 1, 3, 5

a 6,

b) právnickým osobám do 500 000 Sk za porušenie povinností podľa § 5 ods. 2 a 5,

c) fyzickým osobám oprávneným podnikať do 50 000 Sk za porušenie povinností podľa § 4 ods. 4, § 5 ods. 2 a 5 a § 8 ods. 1, 3 a 5.

(2) Pri určení pokuty prihliada ministerstvo kultúry na závažnosť porušenia povinností.

(3) Pokutu možno uložiť najneskôr do jedného roka odo dňa, keď ministerstvo kultúry zistí porušenie povinnosti, najneskôr však do troch rokov od porušenia povinnosti.

(4) Pokuta uložená podľa tohto zákona je splatná do 30 dní odo dňa, keď rozhodnutie, ktorým bola uložená, nadobudlo právoplatnosť. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.[14])

(5) Pokuty uložené podľa tohto zákona sú príjmom štátneho fondu kultúry Pro Slovakia.[15])

§ 11
Spoločné a prechodné ustanovenia

(1) Používanie vžitých inojazyčných názvov, odborných pojmov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré zatiaľ niet v štátnom jazyku vhodného rovnocenného výrazu, nie je týmto zákonom dotknuté.

(2) Za dodržiavanie ustanovení tohto zákona zodpovedajú vedúci verejnoprávnych orgánov a ostatné právnické osoby a fyzické osoby (§ 10 ods. 1).

(3) Náklady na všetky úpravy informačných tabúľ, nápisov a ostatných textov podľa tohto zákona uhrádzajú príslušné úrady a ostatné právnické osoby a fyzické osoby. Tieto úpravy vykonajú do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

(4) Štátnym jazykom sa na účely § 2 ods. 1 písm. a) a b), § 3 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. a), c), d) a e), § 4, § 5 ods. 5 a 8, § 6 ods. 2 a § 8 ods. 1 až 5 rozumie slovenský jazyk v jeho kodifikovanej podobe (§ 2 ods. 2).

§ 12
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon Slovenskej národnej rady č. 428/1990 Zb. o úradnom jazyku v Slovenskej republike.

§ 13

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 1996 s výnimkou § 10, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 1997.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

1) Čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2) Čl. 6 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.

4) Napríklad zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, Občiansky súdny poriadok, zákon č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. o Slovenskej televízii v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. o Slovenskom rozhlase v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 191/1994 Z. z. o označovaní obcí v jazyku národnostných menšín.

5) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov.

6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 191/1994 Z. z.

7) § 7 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku.

8) § 3 a 3a zákona č. 29/1984 Zb. v znení zákona č. 171/1990 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 230/1994 Z. z.

9) § 40 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 282/1994 Z. z. o používaní učebníc a učebných textov.

10) § 3 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 254/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.
§ 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 255/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

11) Zákon č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch v znení neskorších predpisov.

12) § 18 Občianskeho súdneho poriadku.
§ 2 ods. 14 zákona č. 141/1961 Zb. Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch.
Vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 37/1967 Zb. na vykonanie zákona o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov.

13) § 9 ods. 1 a 2 a § 11 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa.
Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách.

14) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

15) Zákon Slovenskej národnej rady č. 95/1991 Zb. o štátnom fonde kultúry Pro Slovakia v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.